

2 Timoti Kerek Ayoob Poolbed Timoti Yaa Wongkoon

Kerek Kee Komo Dowad Wongkoon

Poolbed ibduruk Timoti yaa wongkoonbed ari kuu Rom koronde weng amun dakmen yareboone, ika awinenekorib nen Rom aombed wii darewoob aom kaaniwen. Kwane, ye ayiwe bobni kuu dungkunmo keroon kuu yekaadkeroon, angkon ye awanenidan yena wenebiwen kowe, kerek kee wongkoon. Ye dowaken kuu neyiib yaa kirod mene ande wongkoon. Kwane, durud konde yenbandi yemoon kuu anam andiwendan yaa meneboon kowe, kangdommo dobere andi ye weng yenayiib wongkoon. Wongkoon ye weeb kuu AD 66 o 67 areb.

Korok Weng

1. Amun Kerundi Ye Weng Ibduruk (1:1-2)
2. God Ye Deme Yaa Korondiyiibban Awinem-
bere Andi Inamen Kowoon (1:3-14)
3. Pool Ye Dobiri Kerekmen Daanoon (1:15-18)
4. Timoti Yaa Ambobani Ye Weng Kowoon
(sapta 2)
5. Aronki Yeenbon Kerewini Kerekmen
Daanoon (sapta 3)
6. Ongkandi Weng Yeenbon (4:1-18)
7. Yeenbon Kubendi Weng (4:19-22)

¹ Ne kuu Pool, Yesu Keresumbed God ye dowaken yaambbed kinoona ye apaso keraan. Yesu Keresu yaa anam andiwendan wadkeri kandaniib ye weng kunduk dakmi dowad ne kinoon.

² Timoti, eb kuu ne mimyob dowaken keebdi ye dana, eb yaa wongkani keebdaan.

Eb yaa kabamoon keebdi ye mimyob dowakeniib mimyob keebde kakman are nonondandiyiib yewenubmo dobiriyiib kuu Ambe God yoom nub Yariman Yesu Keresu yoom yaambbed bangkabdime.

Anam Andi Yaa Korondiyiibban Doberembere

³ Ne kuu eb dowad aronkiyiib amnoomiib kurikuri kamembirimain kuu God yaa eso andi-main. Ne kuu ambarakmiyiibban ye inameniib ye deme awinaan, nawoyambbed awinmo mini-wen areb awinaan kumbed eb dowad kurikuri kerimain. ⁴ Domobde wanaane ne dowad ameng kamewen kuu ika meeneni wedmebda andi ye dowaken darewoob keraan. Wedmebdaniin kuu kubi darewoob keraniin. ⁵ Kedi, eb anam andi yorokmo awinimaab yaa ika meenaan. Kuye anam andi kuu eb awo Loised ibduruk ibmo anam anduune, kwane ari eb ena Eunis ibmo anam anduune, kwane ari eb kwangkong anam andewen kuu wedme nekaadkeraan kii.

⁶ Kekee kwamunekob ne monkone daabdiin, ne dingki eb ari koweni God yaa kurikuri kamaane yembed ye deme ye aromkono komo kabdoon kuu, kuyaambbed kwane awine ambangkebko inamen kee darewoob kerok andid. Kuku amot embeng yaa wuruwaawa dene amot yumbu

darewoob kerimaan areb kerok. ⁷ Amborom kuu God kuu yiiwa nuwa yaa unimaan ye kingkin kondindo, aromkonoyiib mimyob dowaken keendiyiib kangkadmiyiib ye kingkin kondoon.

⁸ Kowe, nub Yariman komo kamoone ye weng dakmiyiwa ne ye dowad wii aom doriiniiwa yaa karak bobnaab. Kwane, eb kuu ne dabokneko Godbed komo aromkono kondoon kuyaambed Yesu ye weng amun ye dowadbed dabab kuu kandem. ⁹ Godbed nub kuu bobni yaa burudande bindene karadmo dobirime ande baandoon. Kwamoon kuu nub komo kamuwen kumbedban, yeka ye inamen nekwooniib ye kabamoon kondoon ye mimyob dowakeniib kumbed kii. Kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kee Godbed okada ambida ma andowe ongmino yaron yirimbed Yesu Keresu yaambed nub yaa kondoon, ¹⁰ kumban nub Bobni Yaa Burudande Bindi Ye Karub Yesu Keresu angkane monoon yaambed kibikee kabamoon kondoon ye mimyob dowaken kee dianmo keroon. Ye kuu bobni yaromkono monmarekore, ye weng amun yaambed wadkeri anamiib bobnindeban ye dobiriyiib ben dian keroon.

¹¹ Kwane, ne kuu weng amun keye dowadbed kankwoon, kidangkambonbed daande kwanime andi ye demeyiib apaso demeyiib kedmengkandi ye demeyiib kui. ¹² Kwamune kamaan kumbed dabab kee kandaan. Kumban ne kuu kuyaa karak bobnainban, amborom kuu kane yaa anam andaan kuu nekaadkereni, nembed komo komo ye dingki ari kowaan kuu yembed yiminmo oonaneen kwane wene nub

benwananeen yaron keranuun kuu kangdommo meenaan.

¹³ Komo weng ne yaambed wengamberewen kuu, kuye kerekmen yaambed kedmengkandi ye kiwaan yorokmo kuu Yesu Keresu yaa anam andiyiib ye mimyob dowakeniib yaambed awine oone. ¹⁴ Inamen amun bangkabdoon ebbed oone andi dowad kuu korobe oone. Kingkin Karadmo nub niindem aom doreen ye awabdi kumbed kwane korobe oone.

¹⁵ Eb ebkaad, ambibkin Esia ye kuristen angkodmia korem kuu ne yaa angkurom korokbewiwen kowe minindo, Faigelus yoom Eemogenes yoom yiyiib kwamune korem.

¹⁶ Kumban, Yarimanbed Onesiforus yoom yam-biwoom doriibdan yoom yaa mimyob keendok, amborom kuu ye kuu awawimaane kubimaine ne wii aom seiniib boroniwen dibiin kuyaa karak bobnindo. ¹⁷ Kwane, ye kuu Rom angka monoon kuu ne yaa meeni darewoob keroon kumbed on-menmo yarone mene ne wedmewoon. ¹⁸ Kowe, Yarimanbed nub benwananeen yaron arimbed ye yaa mimyob keenok. Efesus aom dobaraan kuu yembed kiwaan yemoon yaambed awawimaan kuu anam ebkaadaa.

2

Yesu Yaromkonombed Aromne

¹ Kowe, ne dana, eb kuu Yesu Keresu ye kabamoon kondoon ye mimyob dowaken ibnoka kangdommo kere. ² Kwane, weng maa maa

kuu karub yemoon yi kerebiri arimbed nemb-
bed dakmaan wengamberewen kuu, korondiyiib-
ban dobere yiminmo kedmengkandimaibdan yaa
kondeneb oone kedmengkandime ande.

³ Eb kuu Yesu Keresu ye ana nangmi ye karub
amun, kowe ana nangmidan amun areb kuu
dabab dabab ku menebeen kuu ibmo ewiib
nuwiib kangdommo doberemberem. ⁴ Karub
kanembed aami aom doreen kuu yaro dore
bunangka ye inamen ambangkaanban, ye
dowaken kuu ye korok kubok dowad ye weng
awini. ⁵ Ibmo kwamune areb kuu, karub
kanembed bora ayi ye karub o kabaanmo wini
ye karub keroon kuu iningkuk ye amowamob
awinaanban kuu trofi kandaanban. ⁶ Ma,
mongkob deme darewoob awini ye karub kuu
yongbon kab arumoone kaine amnoon kuu
yedin wande kan dangkoro anodned yimin.
⁷ Komo weng ke dakmiin kee meenmenabe,
amborom kuu Yarimanbed keye inamen korem
kee kedmengkabdaneena kaadkeraneeb kowe.

⁸ Bobnoon yirimbed nen daanoonman, King
Dewid ye awo aman ari ye karub Yesu Keresu kui,
ye weng amun nembed daandimain kuyaambad
ye yaa ika meenme. ⁹ Ye weng amun ye dowad
kuu durud yewed ye dabab kandaan. Kedi, ne
kuu seinbed yerengkiwen, amob domokbidan
areb kii. Kumban God ye weng kuu yerengkindo.
¹⁰ Kwana kowe, Godbed kinoondan yi dowad
ne kuu dabab korem meneboon yaa kuu
kangdommo doberembirimain. Kwanimain
amborom kuu yi kangkon Godbed bindi yeman
Yesu Keresu yaambad monoon kuu, dowan

keraanban ye nambiriyiib kandime andid.

¹¹ Weng kee anammo kei,

Nub kuu ye yoombed bobnanuub kuu, angkon kwamune ye yoom wad dobaranuub.

¹² Nub kuu dabab menebanean yaa kangdommo doberembaranuub kuu, angkon kwamune korok kere ye yoom oone dibaranuub.

Nub kuu ye yaa nubkaadban andanuub kuu, ye kwangkon neman nub yaa nekaadban andaneen.

¹³ Nub kuu ye yaa weng ongmuwen korondanuub kuu, ye weng ongmoon kuu awinaneen, amborom kuu yeka ye weng aadidmindeban kowe.

Godbed Yimin Andoon Ye Deme Karub

¹⁴ Kowe, weng ke dakmaan kee anam andi-wendan yaa monkone daandimame. God ye murubia arimbed ogood weng wengberenabi kuu korondime ande ongkande. Kuye wengberenabi kuu idiibban, angkon no kwamune wengaibdan kuu wengberenabi kembed monmaraneen kii.

¹⁵ Godbed yimin andoon ye deme karub andok ande erekmab mekmeed kereneb ye kir-inkono ari dobere. Kwamune ye deme karub kuu karak bobnimokban kere anam anam ye weng kuu yorokmo kedmengkandimaan.

¹⁶ Okad yiri ye weng dakmenabi yaa wangdandune, amborom kuu kwamune dakmenabidan kuu Godi-ibban ye inameniib darewoob kerimaib.

¹⁷ Yi kedmengkandi kuu yom deende woobkimaan ye bob areb derendaraneen. Yi kuyaom kuu Aime-naeyus yoom Filetus yoom kii. ¹⁸ Yi kuu kwamune kedmengkandi anam yaa koronde ambab

wande winiwen. Yimbed kedmengkandiib kuu Yesu ika menekore anam andiwendan dukniwen yirimbed ben daanoon kowe, nub kuu kiwaani-ibban andiib. Keye dudi weng kembed yena yi anam andi kuu ben monmariwen. ¹⁹ Kumban komo komo Godbed kamkonomo ongme kowoon kuu kwamunemo kwane angkimbirimaan. Ke ongme kowoon kee dongka bot areb, kwari wongkoon kuu “Yariman kuu ye karuwa nimaya kuu yekaad.” andoon. Angkon weng maa kwari wongkoon kuu “Kane kanembed ‘Yesu kuu nub Yariman’ andimaibdan korem kuu arewa kami yaa korondaniib kumbed yimin.” andoon.

²⁰ Kuruweng kee, ambib kwaab kuye niindem aom kuu wuune ani ye yiribman maa maa yemoon, goldiib silvaayiibbed ongmiwen ye yiribmanmomban, yena kuu ayiib okadiibbed ongmiwen ye yiribman dangeen. Goldiib silvaayi-ibbed ongmiwen ye yiribman kuu deme karadmo yeman, ayiib okadiibbed ongmiwen ye yiribman kuu deme arewa yeman. ²¹ Kwamune kuu, karub maa kuu deme arewa yaa yeka kangkadme araneen kuu, ye kuu goldiib silvaayiibbed ongmiwen ye yiribman areb, deme karadmo awini ye karub, Yarimanbed ye deme bangkani ye karub, nekwe deme amun maa maa yiminmo awini ye karub kui.

²² Kumban, kewed o koyu yaambid id ye dowaken arewa kuyaa kuu angkurom korokbene kombiri wene. Kuned, niindem aom karadmo keriwon yaambid Yariman yaa baandimaibdan kuu ebbid dabokneneb, kami yorokmoyiib anam andiyiib mimyob dowaken keendiyiib

yewenubmo dobiriyiib kuye inamen darewoob kere. ²³ Inameniibban nonoon ye wengberenabi yaa kuu wangdandune, ma awine kadaab, amborom kuu eb ebkaad, wengberenabi kee nangmuub nangma kami yeman kowe. ²⁴ Kwane, Yariman ye deme karub kuu nangmuub nangma kami ye karubban kowe, nimakarub korem yaa amun amun kamene kedmengkandi yimin kere. Yena yaa wungkandaab. ²⁵ Kane kanembed eb yaa manmo keruwen kuu ebedd yi yaa nangkembed kedmengkande. Kwamebka Godbed yi inamen aombed amonombendoko, anam anam yaa kaadkeribko, ²⁶ yi inamen nandoko, awad arewambedd ye dowaken yaambedd kwamime ande dedmoni ye dowad ben ye kuukdem aom kamboroon yiri kuu yaro dore angkanime.

3

Yeenbon Aron Arimbed Yemoon Kuu God Yaa Korondaniib

¹ Kwamune kekei meenme. Aron yimin wande wananuun ari kuu yeka dohiri miin arewa menebaneen. ² Nimakarub kuu yika yimeren yaa kerengkan kerenib, yi inamen kumundin kuu kande odbed kan kiringkono kowenib, nubbedmo yimin ande kamenib, yi id benkoobenib, yi weng arewambedd karub yena kankubunenib, yi ambe ena yi weng wengambirimokban kerenib, ee eso amun andimokban kerenib, inamen karadmoyiibban kerenib, ³ mimyob dowaken ma keendimokban kerenib, ambarakmi yaa mimyob kowe

nonondandimokban kerenib, yena yi aningko monmarenib, yimeren kangkadmiyiibban kerenib, yeremboromdan kerenib, amun amun yaa dowakeniibban kerenib, ⁴ ambodangenib, meeninban kumbed ogoodmo kamenib, nubka inamen amunmo andenib, God ye dowaken yaamban id ye dowaken yaamo dowaken darewoob keraniib kui. ⁵ Yi kuu God ye dowaken yaambed dobiri areb dobaraniib kumban ye aromkono kandaibban kerenib, kuu anamban andaniib kii. Eb kuu yi yaa ma dabokne wanaab.

⁶ Kwane, yi kuu wenenib nima yi inamen aromkonoyiibbandan yi ambib ambib yemyeb aomne nima yi korok kerimaib. Nima kee, yi kuu ambarakmi yemoonbed dabab waroone inamen arewa maa maa yemoon yi yaa dedmonekene kwane keane kamime ande kamimaane, ⁷ yi yaa kuu kedmengkandembirimaan kumban anam anam ye inamen ma kandindo. Keye nima kee arewamo kamiibdan kee yi yoman winimaib. ⁸ Yanes yoom Yambres yoombes Moses yaa manmo keriwon areb kuu, arewamo kamiibdan kee anam anam yaa manmo keriwon. Yi kuu inamen unitabmo, anam andi ye dowad kuu yi kuu wunekaroon. ⁹ Kumban, yi kwamune ambangkanmo ambab wanaibban, amborom kuu Yanes yoom Yambres yoom areb, kwamune yi inamen arewa kuu dianmo keraneene nimakarub korem wedmaniib kowe.

Ongkani Weng Timoti Yaa

¹⁰ Kumban, eb kuu ne kedmengkandiyiib ne dobiri ye kiwaaniib komo dowad kwane ambangkimaniib anam andiyiib

yodbirimban iwarimbed dobiriyiib mimyob dowakeniib kangdommo doberembiriyiib
¹¹ nenbandimaiwiib durud yewed kandaaniib kuye yoman wenewen. Komarewa nenbandiwen taun Antiokiiwa Aikoniumiiwa Laistarayiiwa kuyaom kuu ebkaadaa. Kuned dabab meneboon korem yaa kuu Yarimanbed ne nen kukboroon.
¹² Anam kuu kane kanembed Yesu Keresu ye dowad God ye dowaken yaambéd dobarandamiib kuu, yenambéd yenbande durud yewed kondaniib. ¹³ Kwane, arewa kamidan yoom aadikmidan yoom kuu arewa yiri wenenib, yena yaa birandaniiwe neman birandaniib kii.

¹⁴ Kumban, eb kuu komo kedmengkandi kuu beweniib komombéd eb mimyob wowebdoonkob kaadkereweniib kuu kwane awine doberembere, amborom kuu kane kanembed eb yaa kedmengkabdiwenkob kaadkerewendan kuu eb ebkaadkereneb, ¹⁵ eb kuu dana mana yaambéd God Ye Weng Karadmo kaadkerewen. Keye weng kee, Yesu Keresu yaa anam andi yaambéd Godbed bindi dowad meeni kangdom kondi yeman. ¹⁶ God Ye Weng Karadmo korem kuu God yaambéd meneboon. Kuu kedmengkandi yemaniib, dudi inamen arewa yaa dedmone yedmene ongakandi yemaniib, inamen unitab yaa ongakande yorokmo keru yemaniib, yorokmo dobirime ande kedmengkandi yemaniib kui.
¹⁷ God ye karub kuu kwane awinaneen kuu, ye deme amun ambangki ye inamen korem be nekwaneen.

4

¹ Kwane, God yoom wad doriibdaniib dukniwendaniib wengyundi ye karub Yesu Keresu yoom yi kerebiri arimbed angkane mananeen ye wengiwa yembed korok kere ooni ye wengiib yaa meenaan yaambéd, kee kwame ye weng kee eb yaa yedme kowaan kei. ² Yesu ye weng amun kuu dakme korokbende. Aron amun keraneen o arewa keraneen korem kuu weng daandi dowad nekwe dobere. Inamen arewa yaa kuu kedmengkande ben yorokmo ongme. Kami arewa yaa kuu dedmone yedmende. Inamen o kami amun yaa kuu weng amunbed ongkande. Korem kee yodbiriban iwarimombéd dobiriyiib ongme kedmengkandiyiib kwame. ³ Kwanandaan amborom kuu nimakarub yemoon kuu ma arewayiibban ye kedmengkandi yaa kuu wunekaraniib yaron mananeen kowe. Yi kuu mamaa kere yika yi dowaken wengambarande dowaken keriwén ye wengmo wengambarandamiib kumbed, weng kwamune arebmo ye kedmengkandi korok korok yemoon kai ben daboknimo kamenib yi weng dakmi yaamo wengambere dobaraniib. ⁴ Yi kuu anam anam yaa yi kerendem wayerekne yangmadandenib, amonombe kan angkara dewene mooweng yaambéd wengambere dobaraniib kii. ⁵ Kumban, komo komo menebaneen kuu ebkareb ooneneb kangkadme. Dabab menebaneen kuu emamo kangdommo doberembere. God ye weng kanyare dakmi ye deme kuu kwane awine. God ye deme awineeb korem kuu ongme awine.

⁶ Kwanandaan amborom kuu ne wadkeri kuu ok amun God yaa koni dowad ondukne wen-

emoon keraan kowe, ne God yaa wini ye aron kuu muneen. ⁷ Ne ana kuu amunmo nangbaan, ne kabaaneni yimin yaa nandaan, ne anam andi kuu ooneni awinaan kii. ⁸ Kowe kibik kee yorokmo dobiri ye kakman kandi yeman korok ari dereni yeman kuu ne dowad Ewen ari angkeen. Keyeman kuu Yariman, Yorokmo Wengyundi Ye Korok kui, yembed kuye aron arimbed ne kakman dowad kawaneen. Ne yaamomban, kane kanembed ye dangkuro mananeen yaa meeni dowaken darewoob keriwendan yaa kwangkon kwane bangkandaneen.

Ongki Weng Yeenbon

⁹ Ebkareb aromneneb neyiyib yaa kirod areb mene, ¹⁰ amborom kuu Demas kuu okad kiri ye dobiri yaa dowakenmo kowekore ne yaa angkurom korokbewe domowe Tesalonaika angka wonoon kowe. Keresens kwangkon koronde Galasia angka wonoone, Taitus kuu Dalnesia angka wonoon. ¹¹ Ne yaa kuu Lukmo doreen. Maakiib yaro nenmene, amborom kuu God ye deme awinaan yaa kuu ye kuu awawi karub amun kowe. ¹² Ne yaro Taikaikus nenduni Efesus yaa kowaana wonoon. ¹³ Kwane, eb kuu yaro menebka, ne yuruk ebkad Troasman Kaapusiib yaa nowaan kuyiyib nanmene. Kuyiyib ne bedmi buk ku nongkobaan kuyiyib benmene, kumban meeni darewoob keraan kuu ne bedmi buk kadbed ongmawen kumbed benmene andid.

¹⁴ Aleksandee awuri ongmenabi ye karub kuu ne yaa dabab darewoob kan keewoon. Kumban

komo kamoone ye kakman kuu Yarimanbed kona-
neen. ¹⁵ Eb kangkon kaadkere Aleksandee yaa in-
dob kangbed oone dobere, amborom kuu ye kuu
nubbed weng ke dakmuub keyaa kamkonomo
yobdood keroon kowe.

¹⁶ Ne kangdod weng ibduruk dakmaan yaa
kuu karub kanembed mene ne yoman ma dore
awawindo, kwane no domowe kiromkone
wenebiwen. Kumban yi ambarakmi kuye
kakman kuu arok. ¹⁷ Kuned kuu Yariman kuu ne
yoman nangkurom dorone aromkono kawoone
ye weng daandaan. Kowe, ne yaambod God ye
weng amun kuu yiminmo dakme korokbendako
Yuudanban korem wengambaraniib kerok.
Kwane, ne kuu laiyan ye mongkodkono yaambod
nenwonoone. ¹⁸ Kwane, arewambod nenbandi
korem kuu Yarimanbed dorondare awawene ne
amunmo kwane nenwene Ewen yembed oonoone
aom kowaneen. Ye yaa nambiriyiib kerok, aron
korem korem yeman. Anam kwanok.

Kubendi Weng Yeenbon

¹⁹ Prisila yoom Akwila yoom Onesiforus yoom
ye ambiwoom doriibdan yoom yaa kubendi weng
keende. ²⁰ Erastus kuu Korin aom doboroon,
minindo. Ma, Trofimus kuu bob anikad wande
angkimboroon kowe, Miletus angka domonene
manaan. ²¹ Ebka aromnened keyaa menebko yu-
ruk aron kerok. Eubulusbed kubebdi weng keeb-
doon. Kwane, Pudens Linus Klaudia yoom kuris-
ten angkodmia korem yoom kwangkon kubebdi
weng keebdiib.

22 Eb kingkin kuu Yarimanbed ibnok.
Kabamoon kondoon ye mimyob dowaken
kerubdok.

**Genesis, Psalms, and The New Testament in the
Yongkom Language (also called the Yonggom
language) of Papua New Guinea**

Copyright ©

Language: Yongkom

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

b3f9b0a2-8cdb-5470-8e3c-8250231eee99